

Tarievennota Sportaccommodaties 2023-2026

Inhoudsopgave

Samenvatting en leeswijzer	2
1. Uitgangspunten Tarievenstelsel 2023 - 2026	3
2. Tarieven en financiële gevolgen	11
Bijlage 1: Uitgangspunten en kaders	13
Bijlage 2: Vertrekpunt en aanpak	15
Bijlage 3: Benchmark Mulier instituut	18
Bijlage 4: Exploitatiekosten tennisbanen	18

Samenvatting

In onze gemeente zijn verschillende sportaccommodaties beschikbaar, zowel voor binnen- als voor buitensport. Een groot aantal van deze accommodaties is eigendom van de gemeente en worden gebruikt voor bewegingsonderwijs verhuurd aan sportverenigingen en aan andere organisaties die zich bezig houden met sport en bewegen. Daar waar ruimte beschikbaar is zijn de accommodaties ook te huren (mits passend) voor andersoortige activiteiten.

De huidige tarieven zijn het resultaat van de tarievennota die in 2010 door de gemeenteraad werd vastgesteld. Het gemeentelijk beleid en maatschappelijke trends en ontwikkelingen zijn sinds die tijd aanzienlijk zijn veranderd. De huidige tarievenstructuur biedt bovendien weinig flexibiliteit waardoor de gemeente onvoldoende mogelijkheden heeft om te sturen op gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van sport en bewegen en andere welzijnsterreinen. Daarom stellen we met deze nota nieuwe uitgangspunten vast waarmee we de huurtarieven gaan bepalen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 beschrijven we de uitgangspunten op basis waarvan we per 1 augustus 2023 de huurtarieven vaststellen.

In hoofdstuk 2 staat een overzicht van de tarieven vanaf 1 augustus 2023 en de financiële gevolgen hiervan.

In Bijlage 1 beschrijven we de gemeentelijke en juridische kaders die van belang zijn bij het opstellen van de uitgangspunten voor het bepalen van de hoogte van de huurtarieven.

In Bijlage 2 beschrijven we het vertrekpunt en de aanpak bij het opstellen van deze tarievennota, de beleidskaders en de voor- en nadelen van het huidige tarievenstelsel en ervaringen van de gebruikers van onze accommodaties hiermee.

Bijlage 3 is een benchmark van het Mulier instituut naar huurtarieven in een aantal referentiegemeenten en bijlage 4 is een onderzoek naar de kosten van exploitatie en beheer van de gemeentelijke tennisbanen.

1. Uitgangspunten Tarievenstelsel 2023-2026

Per 1 augustus 2023, het nieuwe sportseizoen, voeren we wijzigingen door in het tariefstelsel. Het nieuwe tarievenstelsel maakt beheer en exploitatie van de sportaccommodaties efficiënter: er ontstaat meer flexibiliteit, waardoor we kunnen sturen op de doelstellingen uit de sportvisie en kunnen meebewegen met de behoeften van de gebruikers. Bovendien zijn de tarieven voor onze sportverenigingen meer in lijn met de tarieven in vergelijkbare gemeenten en in de regio.

1.1 Nieuw tarievenstelsel

Met ingang van 1 augustus 2023 voeren we een nieuw tarievenstelsel in waarin we uitgaan van de volgende uitgangspunten:

a. Jaarlijks op 1 augustus indexatie van alle huurtarieven (tabel 1, A1a)

De jaarlijkse huuropbrengst van de gemeentelijke sportaccommodaties bedraagt circa € 1.200.000. Sinds 2016 zijn de huurtarieven van onze sportaccommodaties niet meer geïndexeerd. Het toepassen van een jaarlijkse indexatie op basis van de consumentenprijsindex (CPI) is wel opgenomen in de overeenkomsten met de buitensport (zie paragraaf 1.2) en werd tot 2016 ook jaarlijks toegepast op de binnensport. In 2018 zijn de tarieven bevroren en is ook geen indexatie meer toegepast.

Het toepassen van een indexatie op basis van het CPI is gebruikelijk en zorgt er voor dat de huurprijzen reëel stijgen of dalen. Daarom voeren wij met deze tarievennota de jaarlijkse indexatie weer in. Wij bepalen deze indexatie conform de historische consumentenprijsindex (CPI), zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek deze bepaalt over de voorgaande maand (december). Deze historische consumentenprijsindex geeft de (prijs)ontwikkeling over de voorgaande 12 maanden weer. De (veel) hogere energielasten waar we op dit moment mee te maken hebben worden bijvoorbeeld verwerkt in de CPI. Omdat sportverenigingen vaak werken met een 'gebroken boekjaar' van augustus tot en met juli kiezen we er voor de tarieven jaarlijks per 1 augustus (de start van het sportseizoen) aan te passen. Het hele seizoen wordt hetzelfde tarief in rekening gebracht.

Vanaf 1 augustus 2024 worden alle tarieven voor het gebruik van alle gemeentelijke sportaccommodaties jaarlijks (per 1 augustus) verhoogd met het CPI-consumentenprijsindex van de afgelopen 12 maanden.

b. Binnensport - handhaven van het huidige tarief voor maatschappelijke activiteiten van 'niet-sportverenigingen' en verenigingen van buiten de gemeente: Basistarief (tabel 1, B5a)

De gemeentelijke binnensportaccommodaties zijn gerealiseerd om te voldoen aan de behoefte aan ruimte voor bewegingsonderwijs én om sportverenigingen de ruimte te bieden hun activiteiten te kunnen uitvoeren. Ook andere organisaties maken gebruik van de accommodaties voor activiteiten die gericht zijn op 'bewegen'. Denk onder andere aan sportscholen (waaronder judo, yoga e.d.), buurtverenigingen, vriendengroepen en welzijnsinstellingen. Voor deze organisaties geldt dat zij het huidige tarief blijven betalen. Dit tarief beschouwen we als 'basistarief'. Het basistarief geldt ook voor scholen bij inhuur voor bewegingsonderwijs boven de norm en sportverenigingen van buiten de gemeente Lansingerland.

Vanaf 1 augustus 2023 hanteren we het huidige tarief als basistarief. Dit tarief geldt voor sport- en beweegactiviteiten niet zijnde vereniging gebonden, maatschappelijke niet-sportactiviteiten en bewegingsonderwijs boven de onderwijsnorm.

Er is sprake van niet vereniging gebonden als een organisatie of activiteit één of meer van de volgende kenmerken heeft:

- a) niet in overeenstemming is met bestaande reguliere activiteiten van de organisatie (zie onderdeel c) en/of;
- b) niet in overeenstemming is met activiteiten die passen binnen de doelstelling van een door de NOC*NSF erkende sportvorm en/of;
- c) de organisatie statutair niet is gevestigd in de gemeente Lansingerland.

c. Binnensport - verlagen tarieven gebruik lokale verenigingen: verenigingstarief (tabel 1, B3a)

Uit de benchmark blijkt dat de huurtarieven die sportverenigingen in Lansingerland betalen hoog zijn ten opzichte van de huurtarieven in referentiegemeenten. De tarieven in Lansingerland liggen voor sporthallen 20% boven het gemiddelde tarief uit de benchmark en voor gymzalen zelfs 85% hoger.

De huurtarieven worden doorberekend aan de leden, waardoor we de drempel voor sportdeelname indirect verhogen. Dit druist in tegen de Sportvisie, waarin we hebben opgenomen dat alle inwoners van de gemeente moeten kunnen sporten. Verenigingen vervullen hierin een belangrijke rol, juist omdat zij een laagdrempelig aanbod hebben. Daarom verlagen we de huurtarieven van de binnensportaccommodaties voor sportverenigingen en gaan werken met een 'verenigingstarief'. Daarbij gaan we er vanuit dat een organisatie de volgende eigenschappen bezit om te worden beschouwd als 'Lansingerlandse sportvereniging':

- Statutair gevestigd in de gemeente Lansingerland;
- SBI-codes 93.1;
- De hoofddoelstelling is het beoefenen van een door de NOC*NSF erkende sportvorm;
- Geen winstoogmerk.

Vanaf 1 augustus 2023 hanteren we voor lokale sportverenigingen een verenigingstarief dat 7,5% lager ligt dan het basistarief.

d. Binnensport - extra verlagen tarieven daluren: Daltarief en Zomertarief (tabel 1, C7b)

Incourante uren: Daltarief

Het gebruik van onze binnensportaccommodaties kent duidelijke dal- en piekuren: op weekdays tussen 17.00 en 21.00 uur en op zaterdag wordt de beschikbare capaciteit intensief gebruikt, terwijl dit op maandag tot en met vrijdag overdag (mits geen schoolgebruik) en zondag minimaal is. In het Accommodatieplan Sport constateerden wij dat gebruikers druk ervaren op de beschikbaarheid van de sportaccommodaties tijdens de piekmomenten.

Om een meer gelijkmatige verdeling van het gebruik van onze accommodaties te stimuleren bouwen wij een prijsprikkels in. Door een korting te geven op het gebruik van onze accommodaties tijdens minder populaire 'daluren' stimuleren wij het gebruik tijdens deze uren. Als daluren beschouwen we maandag, dinsdag en donderdag 08:00 tot 17:00 uur, woensdag en vrijdag van 08:00 tot 13:00

uur en van 21:00 uur tot 23:00 (waarbij onderwijs ten alle tijden voorrang heeft) en op zondag van 08:00 tot 20:00 uur.

Vrijvallende uren tijdens populaire tijdstippen kunnen gebruikt worden om de on vervulde behoefte van de andere gebruikers te faciliteren, waardoor het totaal aantal gebruiksuren van onze sportaccommodaties omhoog gaat. Hierdoor kan het verlenen van een dalurenkorting niet alleen leiden tot een verhoging van het aantal uren sport in onze gemeente maar ook tot een per saldo verhoging van de inkomsten. Of en in hoeverre dit daadwerkelijk plaatsvindt is van tevoren echter moeilijk in te schatten maar we ramen het voordeel op circa € 25.000 (200 uur extra per jaar per type binnen-sportaccommodatie).

Zomerperiode: Zomertarief

In de zomerperiode wordt er nauwelijks gebruik gemaakt van onze binnensportaccommodaties. Zowel scholen als verenigingen hebben in deze periode vakantie/zomerstop. Om vorm te geven aan de doelstellingen uit ons accommodatiebeleid (stimuleren sportbeoefening in onze gemeente) en efficiënter gebruik te maken van onze accommodaties zetten we vanaf 2023 in op het intensiveren van het gebruik van onze accommodaties in de zomer door een vakantietarief van toepassing te verklaren. Ook hier is het daadwerkelijke effect op de inkomsten lastig in te schatten, maar we ramen dit op circa € 5.000 (150 uur verhuur tegen tarief sportzaal).

De korting voor daluren tijdens incurante uren en de zomerperiode gelden voor alle verschillende tarieven en alléén als er geen onderwijsbezetting is.

Het daluurtarief bedraagt 75% van het normale tarief en is geldig op:

- Maandag, dinsdag en donderdag van 08:00 tot 17.00 uur en van 21.00 tot 23.00 uur;
- Woensdag en vrijdag tussen 08:00 en 13:00 en van 21:00 tot 23:00 uur
- Zondag de gehele dag, met uitzondering van de periode november - februari.

In de zomerperiode (gedurende de zomervakantie in de regio) geldt een korting van 40% van het tarief. Niet alle accommodaties zijn tijdens de zomerperiode beschikbaar, per kern is één accommodatie beschikbaar (afhankelijk van de vraag).

e. Binnensport - verlagen tarief gymzalen: Gymzaaltarief (tabel 1, D12a)

Uit de capaciteitsberekeningen die we opgesteld hebben in het kader van het Accommodatieplan Sport blijkt dat met name onze gymzalen beperkt door sportverenigingen gebruikt worden: de typische bezetting van onze gymzalen is met circa 25-30% veel lager dan van onze sporthallen (50-70%).

Hoewel gymzalen niet voor iedere sport geschikt zijn kan het stimuleren van het gebruik van gymzalen in plaats van populaire sporthallen/zalen gebruikt worden om de (ervaren) druk op het gebruik van de binnensportaccommodaties tegen te gaan en de on vervulde behoefte naar sportcapaciteit te faciliteren (zie ook aanpassing d).

Een obstakel hierbij is een ongerijmdheid in ons huidige tarievenstelsel: een derde zaaldeel in grotere sporthallen (met een vergelijkbaar gebruiksoppervlakte als een gymzaal) zijn nu goedkoper dan het gebruik van een losse gymzaal.

Gymzaal	1/2 sporthal	1/3 sporthal
€ 25,79	€ 16,71	€ 20,67

Tabel 2: Tarieven voor het gebruik van een gebruik zaaldeel, 2021 (excl. btw)

Dit maakt dat het interessanter is om een deel van een sporthal te huren in plaats van een gymzaal. Maar daardoor daalt ook het aantal uren dat een hele sporthal beschikbaar is. Uit de benchmark van het Mulier Instituut blijkt bovendien dat het tarief in Lansingerland veruit het hoogste tarief is onder de onderzochte gemeenten. Het op één na hoogste tarief is € 22,50, het gemiddelde tarief ligt op ruim € 15,00.

Om de gewenste verschuiving van de sporthallen naar gymzalen te stimuleren passen we het gymzaaltarief aan.

Om verenigingen te stimuleren gebruik te maken van de gymzalen kiezen we voor het tarief lager dan de huur van 1/3 sporthal. Dit tarief geldt alléén voor sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. We verwachten een stijging van de bezetting van de gymzalen van 25% per jaar door de verlaging van de tarieven. De extra huurinkomsten bedragen circa € 2.750,00.

Vanaf 1 augustus 2023 verlagen wij het tarief voor het gebruik van gymzalen van € 25,79 naar € 18,50 per uur voor sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. Voor commerciële organisaties verhogen we het tarief naar € 33,52.

f. Binnensport - Verhoging tarief commerciële gebruikers: Commercieel tarief (tabel 1, B4a)

De tarieven die wij rekenen voor het gebruik van onze sportaccommodaties zijn lager dan de tariefstelling die nodig zou zijn om de kosten van de realisatie, beheer en de exploitatie van deze voorzieningen te dekken. Hierdoor ontvangt iedere gebruiker van onze accommodaties feitelijk een indirecte subsidie. Het niet-kostendekkend ter beschikking stellen van sportaccommodaties aan gebruikers die primair een maatschappelijk doel dienen en geen winstoogmerk hebben is gebruikelijk in Nederland (zie ook paragraaf 2.6 van het Accommodatieplan Sport 2021-2030).

Voor bepaalde (commerciële) partijen is het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties echter onderdeel van een verdienmodel. Het is redelijk om deze categorie van gebruikers een hoger tarief in rekening te brengen. Dit gebeurt ook in een aanzienlijk deel van de Nederlandse gemeenten.

Bij het vaststellen van deze hogere tarieven streven wij naar marktconformiteit. In de onderstaande tabel is het verschil tussen de tarieven in Lansingerland vergeleken met twee scenario's: het gemiddelde van de benchmark en het gemiddelde van de benchmark met een opslag van 10%.

	Lansingerland	Gemiddelde benchmark		benchmark +10%	
		tarief	% tov LL	tarief	% tov LL
Sporthallen	€ 67,58	€ 80,75	119%	€ 88,83	131%
Sportzalen	€ 36,43	€ 47,98	132%	€ 52,78	145%
Gymzalen	€ 28,11	€ 30,31	108%	€ 33,34	119%

Tabel 3: Verschil tarieven Lansingerland ten opzichte van benchmark (excl. btw?)

De gemeentelijke sportaccommodaties zijn primair bedoeld voor maatschappelijke activiteiten. Commerciële verhuur kán, maar dient bij te dragen aan de dekking van de kosten van maatschappelijk gebruik. We kiezen daarom voor een flinke verhoging van het commerciële tarief tot 130% van het basistarief.

Jaarlijks worden de binnensportaccommodaties ca. 600 uur gebruikt voor commerciële doeleinden. Dit betekent bij gelijkblijvend gebruik een verhoging van de huurinkomsten van € 12.000,00.

Vanaf 1 augustus 2023 verhogen wij de tarieven voor het gebruik van alle gemeentelijke binnensportaccommodaties voor commerciële gebruikers: zij betalen vanaf dit moment 140% van het basistarief.

Het commerciële tarief is van toepassing op organisaties met een winstdoelstelling. Daar onder vallen onder meer (maar niet uitsluitend) de volgende partijen:

- Fysiotherapeuten;
- Kinderopvang;
- Buitenschoolse opvang;
- Evenementenorganisatoren (rommelmarkten, shows, concerten etc).

g. Verlagen tarieven buitensport: Buitensporttarieven (tabel 1, A2a)

Uit de benchmark van het Mulier Instituut blijkt dat de tarieven voor gemeentelijke sportvelden flink hoger liggen dan de tarieven in referentiegemeenten. Ook regionaal blijken de tarieven in Lansingerland de hoogste.

Sportverenigingen hebben (gemiddeld gezien) sinds enige jaren te maken met dalende ledenaantallen. Bovendien dalen de inkomsten door terugloop van sponsorinkomsten. De coronacrisis heeft dit verder versterkt. Om er voor te zorgen dat sportverenigingen hun rol in het beweeggedrag van inwoners van Lansingerland kunnen blijven vervullen én hun concurrentiepositie ten opzichte van verenigingen in de regio kunnen versterken verlagen we de huurtarieven voor gemeentelijke sportvelden met 7,5%.

Verschillende tarieven voor verschillende type hockeyvelden

Op dit moment berekent de gemeente richting de hockeyverenigingen één huurtarief voor alle verschillende type velden. De totale kosten van (semi-)watervelden (kapitaallasten en onderhoudskosten) liggen hoger dan die van zandvelden. Door verschillende tarieven te hanteren voor zand- en watervelden doen we recht aan het verschil in kosten. Vanaf 2024 maken we onderscheid tussen beide veldtypen, waarbij we voor (semi-)watervelden een hogere huur rekenen dan voor zandvelden. Voor (semi-)watervelden hanteren we het huidige tarief (met 7,5% korting), dat we voor zand ingestrooide velden verlagen met nog eens 10%.

Vanaf 1 januari 2024 verlagen wij het tarief voor het gebruik van gemeentelijke sportvelden met 10%. Het tarief voor zand ingestrooide hockeyvelden stellen we vanaf dan vast op 90% van het tarief voor waterhockeyvelden.

1.2 Prioritering inroosting binnensport

Door nadere regels vast te stellen over de wijze van inroosting en de voorwaarden voor gebruik zien wij mogelijkheden om de gebruiksdruk op onze binnensportaccommodaties beter te verdelen. Naast het terugdringen van de ervaren gebruiksdruk streven we naar het verder verbeteren van het maatschappelijke rendement van onze accommodaties en het terugdringen van het negatieve exploitatieresultaat. In het Accommodatieplan hebben we uitgangspunten vastgesteld voor de prioritering van de verhuur van de binnensportaccommodaties. Om de bezetting nóg verder te optimaliseren én er voor te zorgen dat lokale organisaties onze accommodaties met voorrang kunnen inhuren scherpen we deze uitgangspunten verder aan. Vanaf het seizoen 2023 - 2024 gaan we uit van de volgende uitgangspunten bij de inroosting van de binnensportaccommodaties¹:

- Tijdens schooluren (maandag t/m vrijdag van 8:30 - 15:00 uur) heeft onderwijsgebruik voorrang op overig gebruik.
 - Primair onderwijs heeft voorrang op voortgezet onderwijs.
 - Tijdens uren dat geen schoolgebruik plaatsvindt geldt bij het opstellen van het seizoensrooster de volgende prioritering:
 1. Binnensport verenigingen uit de gemeente Lansingerland die minimaal 28 weken gebruik maken van de accommodatie.
 2. Incidenteel gebruik sportverenigingen uit Lansingerland (incl. buitensport).
 3. Maatschappelijke organisaties en overige sportactiviteiten uit Lansingerland.
 4. Commercieel gebruik organisaties uit Lansingerland.
 5. Gebruik door organisaties van buiten Lansingerland.
- Na het vaststellen van het rooster zijn overgebleven uren 'vrij' te (ver-)huren.
- Tijdens primetime uren (17:00 - 21:00 uur op doordeweekse dagen en op zaterdag) is het alleen mogelijk om een hele sporthal te huren. Het huren van aparte zaaldelen (1/2 of 1/3 hal) is dan niet mogelijk. Wel is het mogelijk voor twee verenigingen/gebruikers samen een aanvraag te doen voor een gehele sporthal en het gebruik (en de kosten) onderling te verdelen.
 - Verhuur is alleen mogelijk voor hele of halve uren. Per kwartier huren is niet meer mogelijk.
 - Het is binnen een reservering niet meer toegestaan de zaal een periode leeg te laten staan.

¹ De prioritering geldt alleen bij gelijktijdige inhuuraanvragen. Eenmaal ingeroosterde uren komen niet te vervallen bij nieuwe aanvragen.

1.3 Tennis en Padel

De tennisverenigingen vragen zich af of de huur die de gemeente berekent voor tennisbanen in verhouding staat tot de kosten. Daarom hebben wij op een beknopte manier in beeld laten brengen wat de werkelijke exploitatiekosten van onze tennisbanen zijn. Hierbij hebben we rekening gehouden met kosten voor grond, aanleg en groot onderhoud/renovaties. Deze kosten vergeleken we met de gerekende huurtarieven in een beknopte businesscase (bijlage 3).

In 2021 hebben een aantal tennisclubs in eigen beheer padelbanen aangelegd. Bij de vaststelling van het Accommodatieplan werden door de raad vragen gesteld over de kosten van het onderhoud van de padelbanen en of een deel van de onderhoudskosten van de padelbanen voor rekening van de gemeente zou moeten/kunnen komen. Het college heeft toegezegd de beantwoording van de vragen mee te nemen bij het opstellen van deze Tarievennota.

Tennis

Uit de businesscase blijkt dat de jaarlijkse kosten voor de gemeente € 5.200 - € 5.500 per baan bedragen. Dit komt redelijk overeen met het huurtarief dat de tennisverenigingen betalen (€ 5.673,25 / € 5.105,93 (na verlaging met 10%)). Het dagelijks onderhoud wordt door/voor rekening van de verenigingen uitgevoerd. De huur van de tennisbanen is dus niet buiten proportioneel hoog ten opzichte van de kosten die de gemeente ervoor heeft. Wij zien daarom geen aanleiding om, buiten de voorgestelde verlaging van het huurtarief, het beleid te veranderen. Wij informeren de tennisverenigingen over deze uitkomst, indien wenselijk kunnen zij naar aanleiding hiervan het onderwerp verzelfstandiging van tennisbanen agenderen.

TOGB tennis

De tennisafdeling van TOGB maakt gebruik van een veld dat bij aanleg bedoeld was als combiveld dat zowel voor tennis als voor voetbal gebruikt zou kunnen worden. Op dat veld zijn 8 tennisbanen beschikbaar, die echter niet voldoen aan de minimale afmetingen voor officiële KNLTB-wedstrijden. Het veld is qua opbouw en onderhoud vergelijkbaar met een (voetbal)kunstgrasveld, dus de vereniging betaalt een huur die gelijk ligt aan dit type veld. In de praktijk wordt het veld echter alleen gebruikt voor tennis. De huur van tennisbanen voor de andere tennisclubs ligt echter veel hoger dan de huur die TOGB op dit moment betaalt. De invoering van de nieuwe tarieven is een goed moment om deze ongelijke situatie te corrigeren.

TOGB heeft de gemeente gevraagd mee te werken aan de ombouw (in eigen beheer van de vereniging) van 2 tennisbanen naar padelbanen. Voor de padelbanen wordt een recht van opstal gevestigd, de overgebleven 6 banen worden gehuurd van de gemeente tegen hetzelfde tarief als de overige tennisbanen in de gemeente. Omdat de banen niet als volwaardig beschouwd kunnen worden en er geen officiële wedstrijden gespeeld kunnen worden, verlagen we het tarief per baan met 35% en opzichte van de huur van de overige tennisbanen. Dit betekent nog steeds een flinke stijging van de huurkosten, daarom voeren we de verhoging gefaseerd door.

Op basis van prijspeil 2024 betekent dit het volgende:

Huidige huur (tarief 2023)	Huur tennisbaan (tarief 2023)	Nieuwe huur TOGB per 2024 (6 banen)	35% korting	Jaar 1 65% (2024)	Jaar 2 80% (2025)*	Jaar 3 100% (2026)*
€ 13.017,00	€ 5.247,76	€ 31.656,00	€ 20.576,40 (€ 3.429/baan)	€ 13.374,00	€ 16.460,00	€ 20.576,00

Tabel 4: huur tennisbanen TOGB

*: Prijspeil 2023

Padel

Na de aanleg van de Padelbanen zorgen de verenigingen zelf voor beheer en onderhoud van de banen. De vraag is concreet: nemen we als gemeente (een deel van) de kosten van onderhoud van de padelbanen voor onze rekening terwijl deze eigendom zijn van de verenigingen en hen ook geld opleveren?

Padelbanen kunnen kostendekkend geëxploiteerd worden, in tegenstelling tot 'gewone' tennisbanen en vormen voor verenigingen een bron van inkomsten. Padelbanen maken bovendien geen onderdeel uit van de basisinfrastructuur in Lansingerland, zoals vastgelegd in het Accommodatieplan. De banen op de verschillende tennisparken zijn eigendom van desbetreffende clubs. De gemeente draagt dan ook niet bij aan de kosten van het onderhoud of vervanging van de banen.

2. Tarieven en financiële gevolgen

Toepassing van de in hoofdstuk 1 opgenomen uitgangspunten levert een nieuw tarievenstelsel op. De huurinkomsten komen, zowel van binnen- als van buitensport, rechtstreeks ten goede aan de gemeente. Het nieuwe tarievenstelsel heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke begroting.

2.1 Tarieven vanaf augustus 2023

Het toepassen van de uitgangspunten uit 1.1 levert per 1 augustus 2023 het volgende tariefstelsel op:

	Basistarief 2023	Verenigingstarief	Commercieel tarief	Daluren***	Zomertarief***
Binnensport		92,5%	140%	75%	60%
Sporthal*	€ 67,58	€ 62,51	€ 95,29	€ 50,69	€ 40,54
Sportzaal*	€ 36,43	€ 33,70	€ 51,37	€ 27,32	€ 21,85
Gymzaal	€ 20,00	€ 18,50	€ 28,20	€ 15,00	€ 12,00
Buitensport, tarief per baan/veld					
Voetbal - Natuurgrasveld	€ 6.420,95	€ 5.939,38			
Voetbal - Wetraveld	€ 8.989,91	€ 8.315,67			
Voetbal - Kunstgrasveld (rubber)	€ 16.855,37	€ 15.591,22			
Voetbal/tennis - kunstgrasveld zand	€ 14.463,87	€ 13.379,08			
Hockey - kunstgrasveld zand	€ 13.017,48	€ 12.041,17			
Hockey - kunstgras (semi-)water	€ 14.463,87	€ 13.379,08			
Korfbal- Kunstgras	€ 7.976,00	€ 7.377,80			
Handbalveld	€ 3.193,02	€ 2.953,54			
Atletiekveld	€ 4.172,02	€ 3.859,12			
Honkbalveld	€ 7.066,80	€ 6.536,79			
Softbalveld	€ 3.944,33	€ 3.648,51			
Tennisbaan	€ 5.673,25	€ 5.247,76			
Mini tennisbaan	€ 1.944,91	€ 1.799,04			
Tennisbaan TOGB**	€ 3.687,61	€ 3.411,04			
Jeu de Boules	€ 2.781,34	€ 2.572,74			

*: de huur van 1/3 dan wel 1/2 hal bedraagt resp. 34% en 50% van het tarief voor de gehele hal.

**: De verhoging is aanzienlijk ten opzichte van de huidige huur. Daarom voeren we het nieuwe tarief gefaseerd in 3 jaar in.

***: Ook hier geldt voor sportverenigingen een (aanvullende) korting van 10% op het genoemde tarief

2.2 Financiële gevolgen

In de onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de nieuwe tarieven op de gemeente-begroting weergegeven. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een inschatting op basis van het meest recente jaar (2019) dat onze accommodaties 'normaal' gebruikt werden (het gebruik in de jaren 2020, 2021 en 2022 is door de maatregelen tegen de verspreiding van het corona-virus en de na-effecten hiervan niet representatief).

Aanpassing	Mutatie inkomsten vanaf 2024	toelichting
a. Jaarlijkse indexatie	€ 28.000 P	<i>Uitgaande van een CPI van gemiddeld 2,6%, rekening houdend met de voorgestelde verlaging van gemiddeld 10%</i>
b. Binnensport, huidig tarief handhaven als basistarief	€ 0	
c. Binnensport, verlagen tarief lokale sportverenigingen	€ 10.500 N	
d. Binnensport, verlagen tarief daluren en zomer Hogere bezetting daluren en zomer	€ 13.000 N PM	<i>Zonder rekening te houden met extra inkomsten door stijging gebruik in daluren, dat we ramen op € 27.500</i>
e. Binnensport, verlagen tarief gymzalen Hogere bezetting gymzalen	€ 14.000 N PM	<i>Zonder rekening te houden met extra inkomsten door stijging gebruik, dat we ramen op € 3.500,00</i>
f. Binnensport, verhogen commercieel tarief	€ 16.000 P	
g. Buitensport, verlagen huurtarieven verenigingen Verlaging zandvelden hockey 10%	€ 37.500 N € 6.000 N	
Aanpassing tarief TOGB tennis (zie 4.1)	€ 6.000 P	
	€ 31.000 N	
<i>Geraamde positieve effecten (PM d. en e.)</i>	€ 31.000 P	
<i>Geraamd netto effect op begroting gemeente</i>	€ 0	

Tabel 6: Kosten en baten gewijzigde tarieven

Bijlage 1: Uitgangspunten en kaders

De gemeente is eigenaar van verschillende sportaccommodaties, zowel voor de binnensport als de buitensport. Deze worden verhuurd aan organisaties die sport- en beweegactiviteiten willen organiseren. De uitgangspunten voor de hoogte van de huurtarieven leggen we vast in een tarievennota. Deze uitgangspunten baseren we op verschuivende beleidskaders, omdat we met de inzet van onze sportaccommodaties verschillende gemeentelijke doelstellingen kunnen faciliteren.

Gemeentelijke beleidskaders

Gemeenten hebben een grote mate van beleidsvrijheid bij het vaststellen van huurtarieven van gemeentelijke sportaccommodaties. Huurtarieven voor sportaccommodaties hebben we verankerd in de sportvisie (2019) en het Accommodatieplan Sport (2021).

In de **Sportvisie 'Scoren met Sport'** (2019) namen we het volgende op over de tarieven van onze gemeentelijke sportaccommodaties:

In 2030 hebben we een passend huurtarief voor onze sportaccommodaties.

Om het sporten aantrekkelijk te houden moet het ook betaalbaar blijven. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een passend huurtarief voor onze sportaccommodaties. Om tot een passend huurtarief te komen, zetten we drie acties in.

- *We brengen het prijspeil van onze huurtarieven in evenwicht met omliggende gemeenten. In het collegeprogramma 'Lansingerland doet 't' is afgesproken dat we de huurtarieven bevriezen tot en met 2020.*
- *We passen tot en met 2022 geen Consumentenprijsindex (CPI) toe op de huurtarieven.*
- *In het accommodatieplan verkennen we wat een passende tarievenstructuur is. We houden hiermee rekening met de frequentie van het gebruik, de kwaliteit van de accommodatie en de kosten van groot onderhoud van de accommodatie.*

Wat gaan we daarvoor doen?

Na het opstellen van het accommodatieplan stellen we een nieuwe tarievenstructuur met een passend huurtarief op.

In het **Accommodatieplan Sport 2021-2030** legden wij het volgende vast over het optimaliseren van het gebruik van onze binnensportaccommodaties en het aanpassen van de tarieven van onze gymzalen:

Door nadere regels vast te stellen over de wijze van inroostering en de voorwaarden voor gebruik zien wij mogelijkheden om de gebruiksdruk op onze binnensportaccommodaties beter te verdelen (...) In de tarievennota sport gaan wij nader in op de wenselijkheid en gevolgen van de bovenstaande uitgangspunten. Naast het terugdringen van de ervaren gebruiksdruk streven we hierbij naar het verder verbeteren van het maatschappelijke rendement van onze accommodaties en het terugdringen van het negatieve exploitatieresultaat.

In de capaciteitsberekeningen blijkt dat met name onze gymzalen beperkt benut worden door verenigingen. Hoewel gymzalen niet voor iedere sport geschikt zijn, zien wij mogelijkheden om een verschuiving te realiseren van een deel van het gebruik van sporthallen naar gymzalen. Een

obstakel hierbij is een ongerijmdheid in ons huidige tarievenstelsel: zaaldelen in grotere sport-hallen (met een vergelijkbaar gebruiks-oppervlakte als een gymzaal) zijn nu goedkoper dan het gebruik van een gymzaal. Om de gewenste verschuiving van de sporthallen naar gymzalen te faciliteren doen wij bij het opstellen de tarievennota een voorstel voor het aanpassen van deze tarieven. In samenspraak met Sportfondsen verkennen wij de mogelijkheden om de inroostering te verbeteren. Wij werken deze uit in een concreet voorstel welke wij ter besluitvorming bij de tarievennota voegen en welke per 1 januari 2023 ingaat.

Het huidige tarievenstelsel is gebaseerd op de tarievennota die in 2010 is opgesteld. We hebben zowel intern als extern onderzocht hoe de ervaringen zijn met het tarievenstelsel.

Omdat is gebleken dat de huurtarieven binnen Lansingerland significant hoger lagen dan in om-liggende gemeenten is in het coalitieakkoord van 2018 besloten de tarieven te bevriezen.

Juridische kaders

Er bestaan, behoudens de Wet Markt en Overheid, geen wettelijke bepalingen voor de hoogte van deze tarieven. Ook vanuit de exploitatie zijn er beperkte juridische kaders.

Bevoegdheid Gemeenteraad en college van B&W

In de Financiële verordening van de gemeente Lansingerland (2017) zijn de bevoegdheden van gemeenteraad en college van B&W vastgelegd. In Artikel 11.2 is opgenomen dat de gemeenteraad de kaders vaststelt voor de tarieven van o.a. de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten. Het college stelt aan de hand van deze kaders de tarieven vast.

Wet Markt en Overheid

Het doel van de Wet Markt en Overheid (hierna: WM&O) is om oneerlijke concurrentie door de overheid te voorkomen als zij economische activiteiten (zoals in dit geval verhuur van accommodaties) uitvoert. In de wet zijn een viertal gedragsregels opgenomen waaraan een overheid zich moet houden bij het uitvoeren van een economische activiteit. De gedragsregels gelden niet als de overheid economische activiteiten in het algemeen belang uitvoert en daarvoor een algemeen belang besluit heeft genomen waarin is opgenomen om welke activiteiten het gaat. De gemeenteraad heeft op 29 januari 2014 besloten (BR13/14...) bij de verhuur van sportaccommodaties af te wijken van de Wet Markt en Overheid met een beroep op het algemeen belang.

Buitensport

In de standaard-gebruiksovereenkomsten met de buitensportverenigingen zijn bepalingen opgenomen over de (hoogte van) de huurtarieven. In de overeenkomsten is opgenomen dat de tarieven periodiek worden vastgesteld in een tarievennota.

Binnensport

De gemeentelijke binnensportaccommodaties werden tot en met 31 december 2022 in opdracht van de gemeente beheerd door Sportfondsen Lansingerland. In 2022 is het beheer opnieuw aanbesteed en vanaf 1 januari 2023 wordt het beheer gedaan door Optisport Lansingerland. Zij verzorgt de inroostering, facturering en het dagelijks onderhoud en schoonmaak. Bij de verhuur hanteert de beheerder de door de gemeenteraad vastgestelde tarieven en een prioritering bij de inroostering van de accommodaties die eveneens door de gemeenteraad is vastgesteld.

Bijlage 2 Vertrekpunt en aanpak

Ervaringen met het huidige tarievenstelsel beheerder

In overleg met de beheerder van de binnensportaccommodaties (Sportfondsen / Optisport) hebben wij gekeken naar het huidige tarievenstelsel. De conclusie is dat het tariefstelsel een aantal nadelen en beperkingen kent:

- Rigide, geen mogelijkheid om onderscheid te maken tussen gebruikers en/of activiteiten.
- Mogelijkheden tot optimalisatie van de verhuur door middel van huurdifferentiatie ontbreekt.

Input gebruikers sportaccommodaties

In 2021 is een enquête gehouden onder gebruikers van de gemeentelijke sportaccommodaties. Verenigingen werd gevraagd naar hun mening over de hoogte van de tarieven, de invloed die dit heeft op hun activiteiten en of een verandering van het tariefstelsel het gebruik van de accommodatie(-s) door hen zou veranderen. Ook de beperkende maatregelen tijdens de COVID-crisis hebben gezorgd voor 'zwaar weer' voor sportverenigingen.

Binnensport

Veertien binnensportverenigingen hebben de enquête ingevuld. De gebruikers zijn met name eensgezind als het gaat om hun oordeel over de tarieven (te hoog) en de invloed die het tarievenstelsel heeft op de activiteiten die zij hun leden kunnen bieden. Differentiatie van de tarieven zou voor een aantal gebruikers reden zijn om meer of op andere momenten te huren.

In de uitgezette enquêtes en de gesprekken die wij gehad hebben met gebruikers van onze accommodaties blijkt bovendien dat zij in de praktijk druk ervaren op de inroostering. Met name in de winterperiode zijn er op populaire uren onvoldoende geschikte ruimtes beschikbaar. Er is hierdoor sprake van een 'onvervulde behoefte': niet alle aanvragen tot gebruik van de accommodaties kunnen worden ingewilligd.

Buitensport

Tien buitensportverenigingen hebben de enquête ingevuld. Ook hier geven de verenigingen aan dat de huurtarieven te hoog zijn en van directe invloed op de activiteiten die zij hun leden kunnen bieden.

Vergelijking met andere gemeenten: benchmark

Het Mulier Instituut heeft in opdracht van de gemeente een benchmark uitgevoerd naar de huurtarieven van gemeentelijke sportaccommodaties. De tarieven van de gemeente Lansingerland zijn vergeleken met die van 15 referentiegemeenten die vergelijkbaar zijn met Lansingerland. In bijlage 2 vindt u het rapport van het Mulier Instituut, de conclusies van het onderzoek zijn:

Binnensport

- Lansingerland hanteert één tarief voor alle gebruikersgroepen, terwijl alle referentiegemeenten hierin een differentiatie (bijvoorbeeld lagere tarieven voor lokale verenigingen en hogere tarieven voor commerciële verhuur) hebben aangebracht;
- Het tarief in Lansingerland ligt tussen het 'verenigingstarief' en het 'commerciële tarief' van de referentiegemeenten. Sportverenigingen betalen dus een relatief hoge huur, commerciële gebruikers een relatief laag tarief.

Buitensport

Tarieven van verschillende gemeenten zijn moeilijk te vergelijken, omdat de afspraken (bijvoorbeeld over het onderhoud en de mate van (alleen)gebruik) met huurders op lokaal niveau sterk verschillen. Daar waar wél een vergelijking gemaakt kan worden blijkt dat het huurtarief in Lansingerland relatief hoog ligt. Dit geldt met name voor hockeyvelden, korfbalvelden en voetbalvelden (natuur- en kunstgras).

Naar een flexibeler tarievenstelsel: mogelijke aanpassingen

De algehele conclusie is dat het tarievenstelsel met name de nodige flexibiliteit ontbeert. Dit maakt het minder goed mogelijk te sturen op het gebruik. Er zijn diverse manieren waarop wij ons tarievenstelsel flexibeler kunnen maken. In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de mogelijke aanpassingen voor de binnensport (omdat de buitenaccommodaties per veld en per jaar verhuurd worden zijn alleen de mogelijke aanpassingen 1 en 2 hier van toepassing).

Aanpassing gericht op...	Mogelijke aanpassing	Scenario
A. Algemeen	1. Generieke tariefaanpassing	a) Indexatie CPI b) + Extra indexatie c) + Schoksgewijze verhoging
	2. Gerichte tariefaanpassing	a) Aangepast tarief voor specifieke accommodaties/gebruikers
B. Soort gebruiker	3. Onderscheid herkomst verenigingen	a) Verlagen tarieven verenigingen uit Lansingerland
	4. Onderscheid commerciële/niet commerciële gebruikers	a) Verhogen tarief commerciële gebruikers b) Verhoging tarief kinderdagverblijven
	5. Onderscheid sport- of andere activiteiten	a) Niet-sportactiviteiten duurder maken
	6. Activiteiten doelgroepen voor jeugd of senioren	a) Korting activiteiten gericht op specifieke doelgroepen
C. Tijdstip gebruik	7. Differentiatie tarieven in tijd	a) Verhogen tarieven tijdens piekuren b) Verlagen tarieven tijdens daluren
	8. 'Kwantumkorting'	a) Lagere tarieven voor grootverbruik b) Hogere tarieven voor kleingebruik
	9. Vakantietarieven	a) Lagere tarieven vakantieperiode b) Kostenneutrale openstelling vakantie
	10. Dagdelen	a) Afwijkend tarief voor dagdelen
D. Soort accommodatie	11. Onderscheid gewildheid locaties	a) Populaire locaties duurder maken
	12. Aanpassen tarief gymzalen (5)	a) Verlagen tarief gymzalen

Tabel 1: Mogelijke aanpassingen tariefstelsel

Overige bepalingen

Sportbeoefening is sterk trendgevoelig. Als gemeente willen we de sportdeelname van onze inwoners zo veel mogelijk stimuleren en dat betekent dat we regelmatig bekijken of het accommodatieaanbod nog voldoet aan de behoefte en of de gebruiksvoorwaarden (m.n. huurtarieven) nog passend zijn. Om er voor te zorgen dat het tarievenstelsel up-to-date blijft evalueren we de tarievennota elke 4 jaar. Dit betekent dat we in 2026 deze nota evalueren en nieuwe criteria en tarieven vaststellen voor de periode 2027 - 2030.

Bijlage 3: Benchmark Mullier Instituut

Rapport Mulier (corsa T22.04110)

Bijlage 4: Exploitatiekosten tennisbanen

Rapport BAS (corsa T22.04111)